

Nationale Energieverkenning 2016

Michiel Hekkenberg
Pieter Hammingh

Den Haag
November 2016

www.ecn.nl/energieverkenning

Planbureau voor de Leefomgeving

Dynamiek in taai systeem

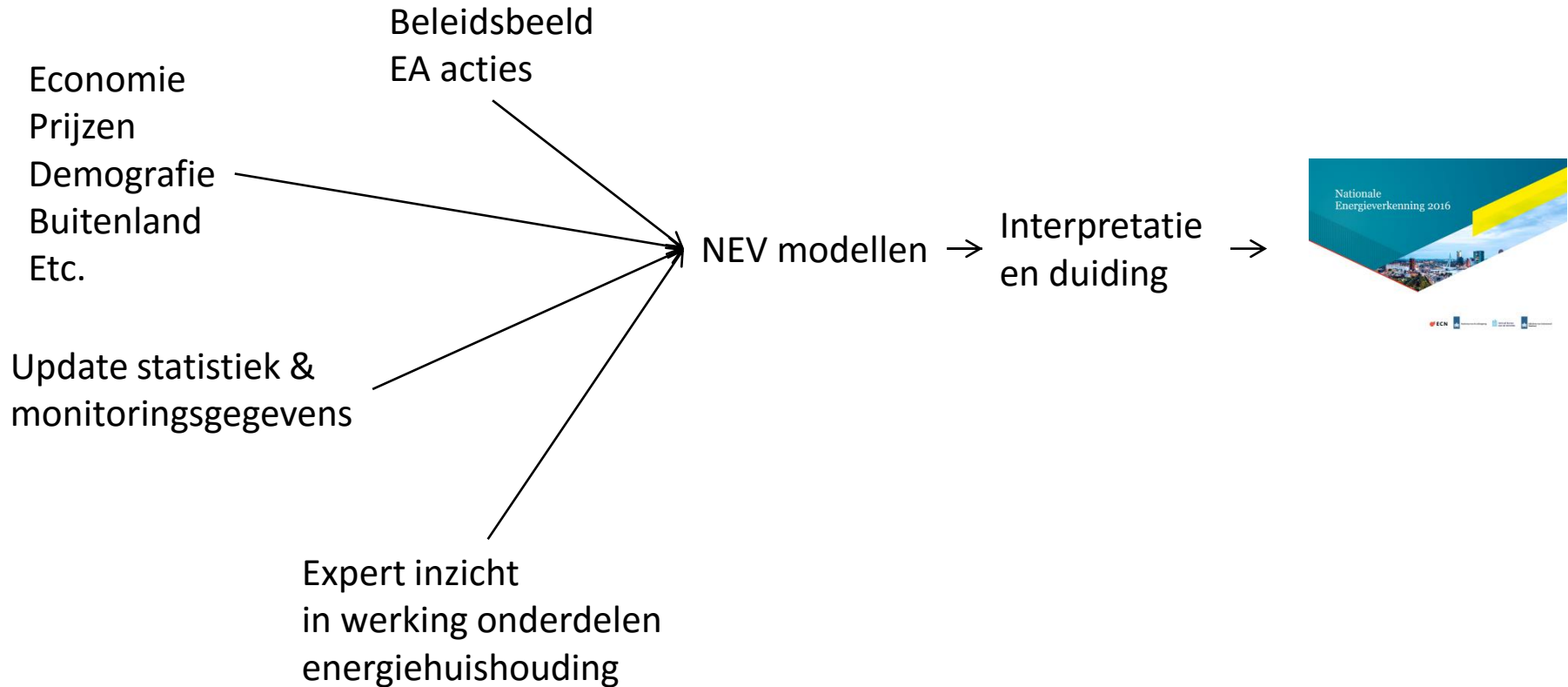
- De toekomstige prijzen van olie, gas en kolen op de mondiale markten aanmerkelijk lager dan eerder geraamd.
- Forse afname in de nationale emissies van broeikasgassen tot 2020.
  - 23% minder dan in 1990, maar ruime onzekerheid: 20-26%. Na 2020 stabilisatie.
- Grote verscheidenheid in de ontwikkelingen bij verschillende onderdelen van de energieuishouding.
  - Snel lopende ontwikkeling van het aandeel hernieuwbare energie. In 2020 12½%, in 2023 16%.
  - In warmteverbruik en transport relatief kleinere stappen voorwaarts.
- De energievraag blijft afnemen.
- Het klimaatakkoord van Parijs is richtinggevend, maar nog veel onzekerheid in beleid voor lange termijn, ook in buurlanden.

Enkele kerngetallen

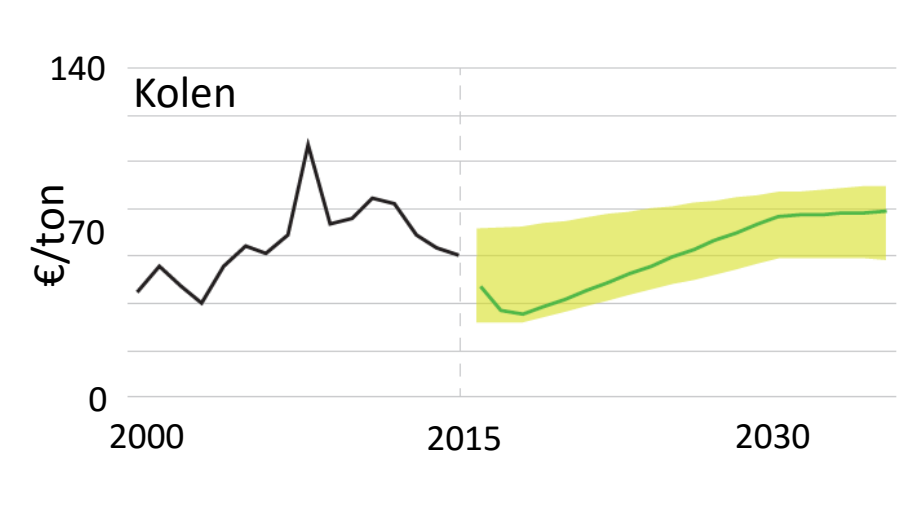
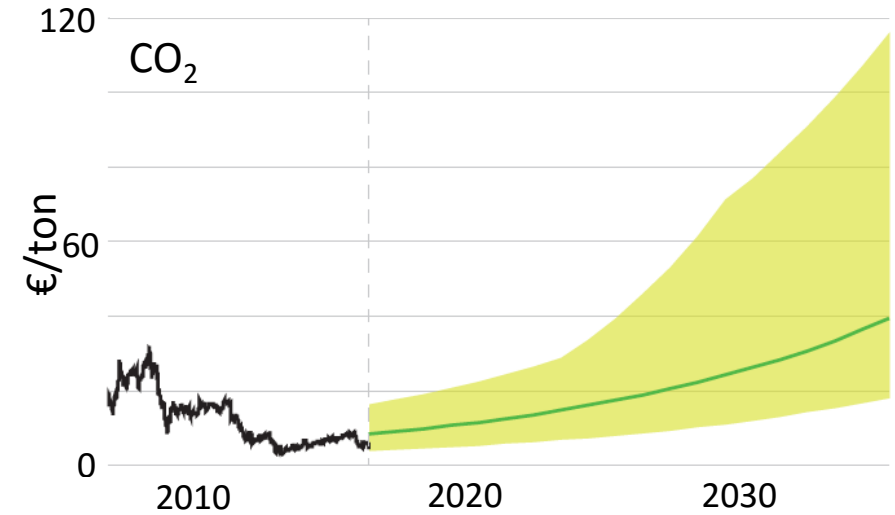
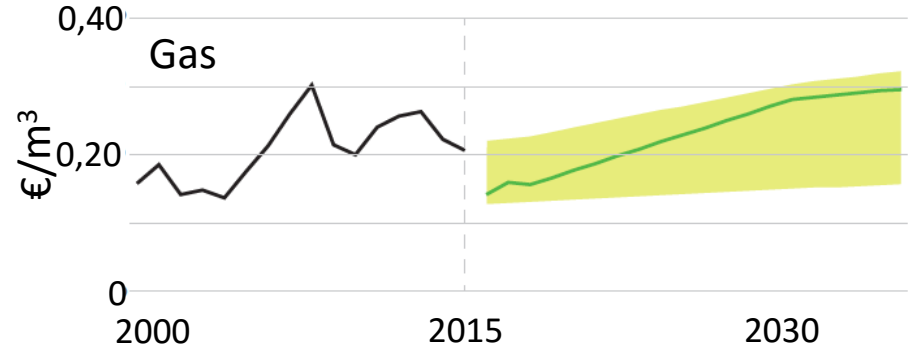
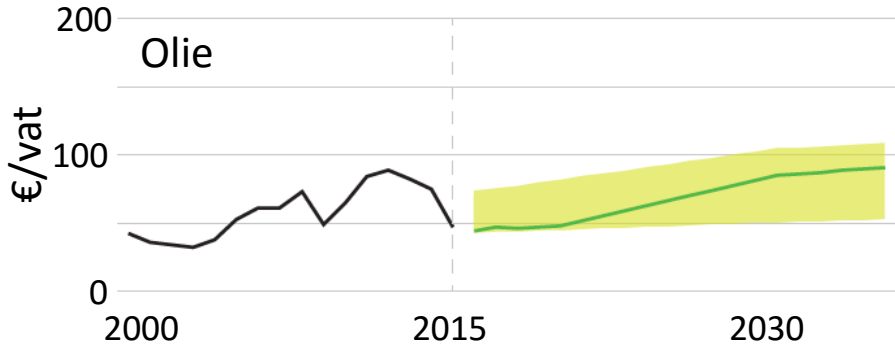
	2000	2010	2015	2020	2030
Olieprijs (US\$/vat)	39	86	52	56	94
Aandeel hernieuwbaar (%)	1,6	3,9	5,8	12,5	20,6
Bruto finaal energieverbruik (PJ)	2257	2232	2076	2047	2005
Energiebesparing Energieakkoord (PJ)				68	
Energiebesparing EU Richtlijn (PJ)				520	
Broeikasgassen (megaton CO ₂ eq.)	222 (1990)	214 -4%	196 -12%	171 -23%	168 -24%
Additionele energierelateerde werkgelegenheid (1000 arbeidsjaren)			91 (2014-2020)		
Gem. energierekening huishoudens (€/jaar)	1443	1763	1656	1625	

Proces

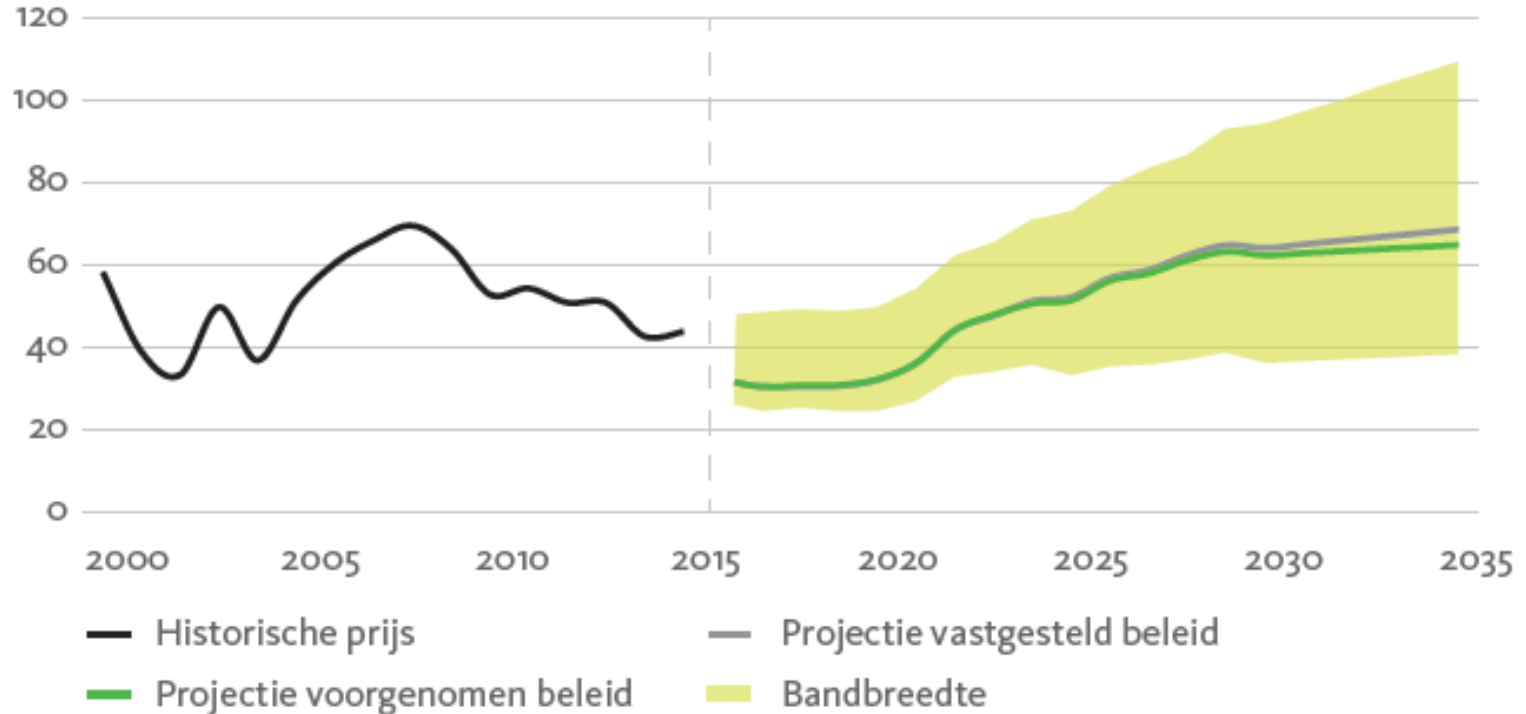

Energieprijzen onder druk

Elektriciteitsprijs

Tot 2020 lage prijzen door veel aanbod, onder andere uit import

Na 2020 herstel door Atomausstieg en betere concurrentiepositie Nederlandse kolencentrales

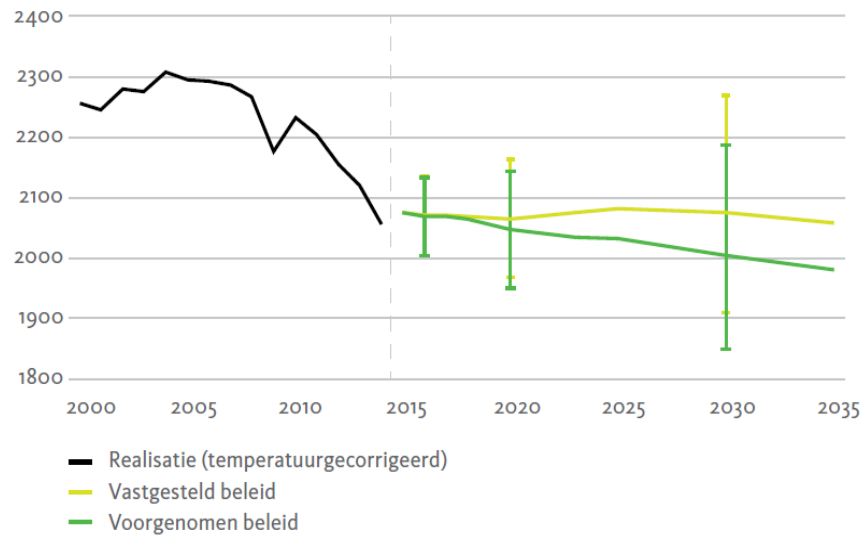
Besparingsdoel Energieakkoord buiten bereik

Jaarlijkse besparing (PJ)	2016	2020	EA-potentieel 2013
Vastgesteld en voorgenomen beleid		Tov NEV 2015	
Industrie	1	12 +3	7-23
Land- en tuinbouw	2	10 0	11-11
Gebouwde omgeving	4	27 +5	17,5-53
Transport	7	19 +5	15-20
Totaal	14 [8-21]	68 [37-99]	50-107
Doel	35	100	

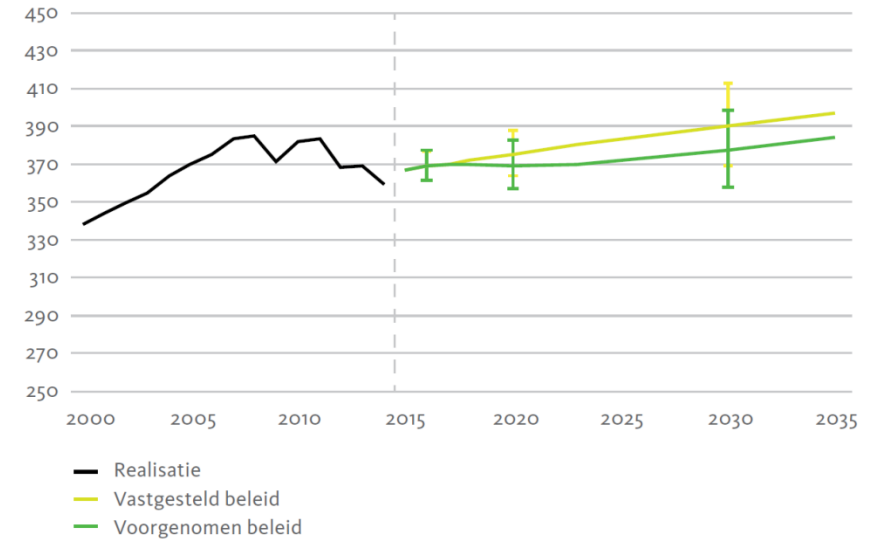
- Besparingsdoel uit de EU-Richtlijn Energie efficiëntie wordt wel gehaald.
- Doel besparingstempo 1,5% per jaar wordt ook gehaald.

Energiegebruik: gestage daling richting 2030

Bruto eindverbruik
(petajoule)

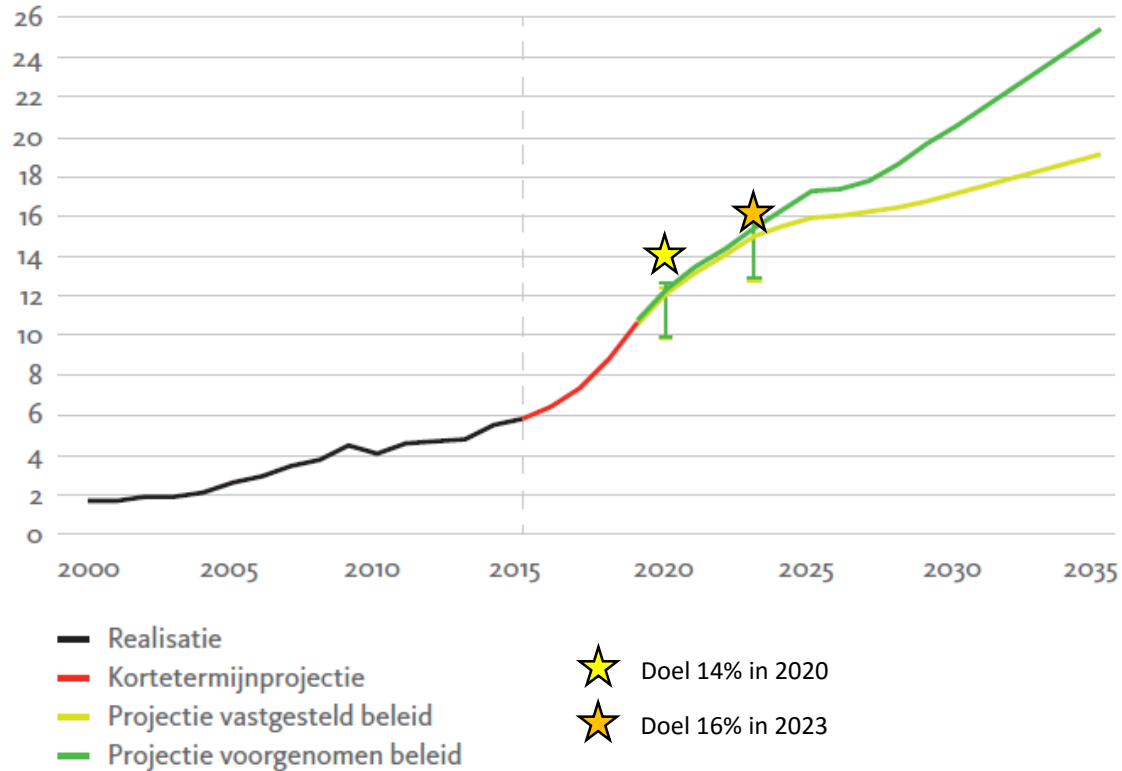

Finaal elektriciteitsverbruik
(petajoule)

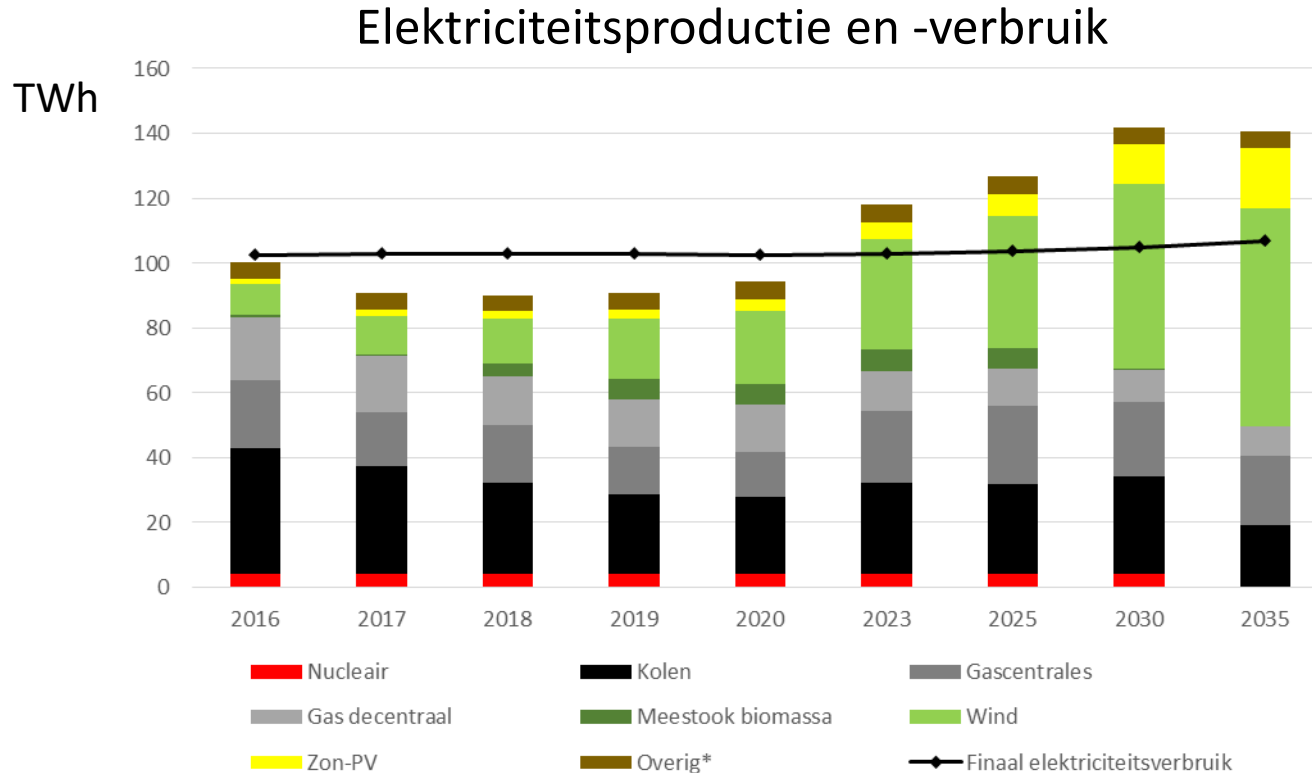

Versnelde groei hernieuwbaar

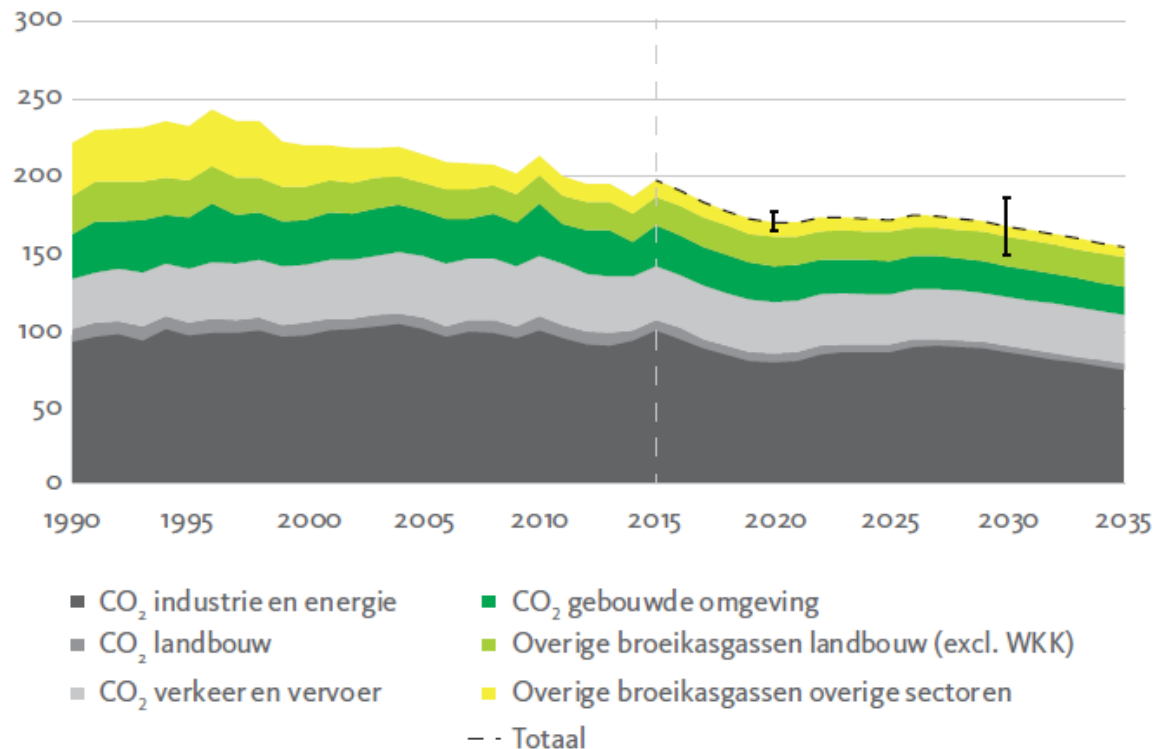

Elektriciteitsproductie tot 2020: minder kolen, meer import

Broeikasgassen 1990-2020/2030

Megaton
CO₂-eq.

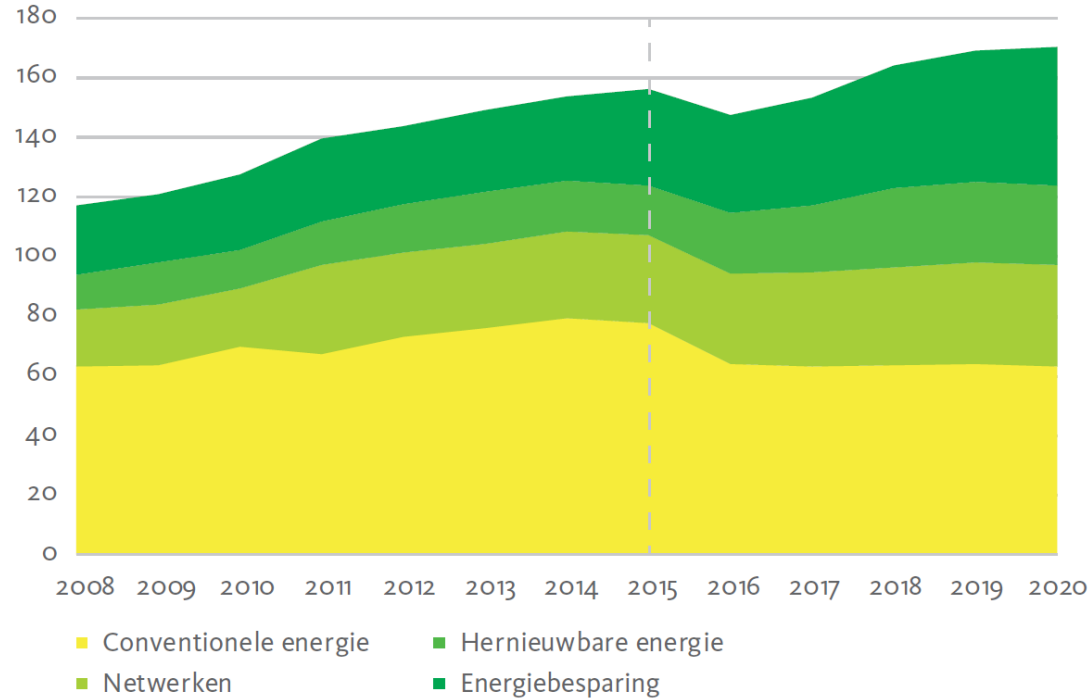
NEV 2015 → NEV 2016:
Herzienen statistieken,
hogere emissies in 1990;

Minder elektriciteit uit
kolen en meer import van
electriciteit tot 2020;

Minder energieverbruik in
gebouwde omgeving
(warmte), verkeer en
Glastuinbouw
tot 2020.

Werkgelegenheid

Bruto werkgelegenheid
(duizend arbeidsjaren)

Samenvattend

- Grotere afname (-23%) nationale emissies van broeikasgassen tot 2020;
- Doel hernieuwbare energie 2020 (14%) wordt niet gehaald, doel 2023 (16%) wel in zicht;
- EA-doel decentrale hernieuwbare energie (40PJ in 2020) wordt gehaald;
- Energiebesparingsdoel EA (100 PJ in 2020) nog niet binnen bereik, doel EU 2014-2020 (482 PJ) wel binnen bereik;
- Netto werkgelegenheidsdoel EA (90.000 vte in 2014-2020) wordt gehaald;
- Hernieuwbare elektriciteit ontwikkelt zich komende jaren sneller, hernieuwbare warmte ontwikkelt zich minder snel;
- Relatief kleine stappen voorwaarts in verminderen energieverbruik. De energievraag blijft wel afnemen.

Emissiereductie totale broeikasgassen 1990-2020

